

Dosarul nr. 2ra-1599/2022
2-21067758-01-2ra-07112022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (D. Șușchevici)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Sîrbu, V. Buhnaci, D. Dulghieru)

Î N C H E I E R E

18 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Timofeeva Izabela, reprezentată de avocatul Croitor Alexei,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Timofeeva Izabela împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei și încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 22 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 30 aprilie 2021, Timofeeva Izabela a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, privind constatarea încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei penale și încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 02 noiembrie 2010 de către organul de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție a fost începută urmărirea penală în temeiul unei bănuieli rezonabile privind comiterea infracțiunii prevăzute de art. 243 alin. (2) lit. b) din Codul penal. La 12 august 2019 prin ordonanța organului de urmărire penală Timofeeva Izabela a fost recunoscută în calitate de bănuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 243 alin. (2) lit. b) din Codul penal, iar la 27 septembrie 2019, Timofeeva Izabela a fost pusă sub învinuire pentru comiterea infracțiunii prevăzute de același articol.

În anul 2019 cauza penală nr.2010036832 de învinuire în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 243 alin. (2) lit. b) din Codul penal a fost transmisă Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, care se află în examinare.

A menționat reclamanta că, în prezenta cauză nu poate fi invocată complexitatea acesteia, deoarece nu a fost efectuată o expertiză și probele pe care s-au bazat instanțele judecătorești erau disponibile instanțelor de judecată de la început și s-au referit de fapt direct la subiect, precum și dacă reclamanta a refuzat să accepte carnetul de muncă de la angajatorul ei.

A solicitat Timofeeva Izabela, constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale nr. 2010036832 în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 243 alin. (2) lit. b) din Codul penal și repararea prejudiciului moral în sumă de 200 000 de lei.

Prin hotărârea din 18 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Timofeeva Izabela împotriva Ministerului Justiției.

La 18 iunie 2021, Timofeeva Izabela, reprezentată de avocatul Croitor Alexei, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 18 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat casarea hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei decizii noi prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 22 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Timofeeva Izabela, reprezentată de avocatul Croitor Alexei și s-a menținut hotărârea din 18 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că, potrivit informației prezentate prin raportul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, imposibilitatea examinării cauzei penale a fost condiționată de starea de urgență în sănătatea publică și regim special de activitate a instanței de judecată, circumstanțe care au perturbat activitatea normală a instanței. Totodată, unele ședințe de judecată nu au avut loc din cauza îmbolnăvirii judecătorului raportor de COVID-19, expirarea împluternicirilor acestuia, precum și aflarea judecătorului în concediu, fapte ce nicidecum nu pot fi imputate instanței de judecată.

A mai indicat Curtea de Apel Chișinău că, instanța de judecată a acționat prompt, reacționând la solicitările formulate, inclusiv de către inculpata Timofeeva Izabela care a invocat necesitatea studierii materialelor cauzei și de a-și schimba avocatul, iar termenele de stabilire a ședințelor judiciare au fost determinate de procedura legală în vigoare la data examinării cauzei respective și solicitările participanților la proces.

Astfel, neexaminarea cauzei se datorează inclusiv și comportamentului inculpatei Timofeeva Izabela și reprezentantului său în cadrul procesului penal or, reclamanta de mai multe ori a solicitat acordarea termenului suplimentar în vederea studierii materialelor cauzei, schimbării avocatului, iar reprezentantul său de câteva ori nu a asigurat prezența în cadrul ședințelor de judecată, fapt ce a generat amânarea examinării cauzei. Ulterior, multiple ședințe judiciare au fost amânate din cauza că Timofeeva Izabela, a refuzat să fie escortată.

La 14 iulie 2022, Timofeeva Izabela, reprezentată de avocatul Croitor Alexei, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel din 22 decembrie 2021 prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei decizii noi de admiterea a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel a interpretat în mod eronat normele dreptului material și procedural, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, aplicând o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea și analogia legii.

A relatat că la examinarea cauzei conduita reclamantului nu a ridicat probleme deosebite, în pofida criticilor nefondate, nesuținute prin niciun argument plauzibil, necoroborate cu niciun mijloc de probă administrat, ci doar cu declarație

subiectivă, neconformă cu realitatea privitoare la comportamentul intolerabil al participanților la proces, ce nu fac proba nerespectării termenului rezonabil de examinare al cauzei, or probe ce ar demonstra contrariul nu se regăsesc la materialele dosarului. Singura probă examinată de instanțele inferioare fiind raportul prezentat de Ministerul Justiției privind examinarea cauzei în instanța de fond și de recurs. Acest act nu poate fi considerat probă, dar o relatare și descriere la toate ședințele de judecată.

A notat că instanțele de judecată urmau să constate motivele amânărilor sau numirii de lungă durată a ședințelor de judecată, sau termenul de transmitere dosarului de la o instanță la alta.

La 08 noiembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților copia cererii de recurs depusă de Timofeeva Izabela, reprezentată de avocatul Croitor Alexei, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d.155).

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 22 decembrie 2021, decizia motivată a fost expediată participanților la proces, la data de 16 februarie 2022, însă date despre recepționarea acesteia lipsesc (f.d. 143).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, instanța de recurs constată că Timofeeva Izabela, reprezentată de avocatul Croitor Alexei, s-a conformat prevederilor legale, declarând recurs la 14 iulie 2022, împotriva deciziei instanței de apel, în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în

cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helters c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către Timofeeva Izabela, reprezentată de avocatul Croitor Alexei, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Timofeeva Izabela, reprezentată de avocatul Croitor Alexei.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

judecători

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Victor Burduh